

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/74/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812206927
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8812206927.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľa: Mgr. X. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. A. XX/X, XXX XX J. P. X., proti odporkyni: D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. I. XXX/XX, XXX XX J. P. X., zast. JUDr. Lukáš Kišeľak, advokát, AK, Jarková 63, 080 01 Prešov, o určenie príspevku na výživu pre rozvedeného manžela, o odvolaní odporkyne proti uzneseniu Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 9P 213/2012-105 zo dňa 10.9.2013 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa uznesenie.

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým uznesením odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie o trovách konania právne posúdil v zmysle § 150 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a odôvodnil cit.: „vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že navrhovateľ je občanom v hmotnej núdzi, bola mu priznaná preddavkovo dávka a príspevky vo výške 118,30 eur mesačne od 1.7.2012. Po zistení príjmov, majetkových pomerov a možnosti uplatnenia nárokov podľa § 9 ods. 2 Zákona o pomoci v hmotnej núdzi bol u menovaného zistený stav hmotnej núdze. Nebol zistený majetok, ktorým si môže zabezpečiť základné životné podmienky. Navrhovateľ bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie s nárokom o dávku v nezamestnanosti do 31.5.2012. Podľa rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 4C 62/2009 zo dňa 17.4.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť 11.5.2012, je rozvedený. Je vlastníkom bytu a uhrádza náklady spojené s bývaním. Počas doby nezamestnanosti sa zadlžil. Pre účely Zákona o pomoci v hmotnej núdzi nemá žiaden príjem. Keďže dávka a príspevky v hmotnej núdzi sa priznávajú preddavkovo z dôvodu, že menovaný dňa 9.7.2012 podal na Okresnom súde vo Vranove nad Topľou návrh na určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, tento nárok si musel uplatniť, aby mohol poberať dávku proti svojej bývalej manželke - odporkyni.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že podanie návrhu - určenia príspevku na výživu rozvedeného manžela, nezavinil navrhovateľ, musel si týmto návrhom uplatniť zákonné nároky proti bývalej manželke, teda podanie návrhu nespôsobil svojím správaním, preto súd rozhodol, s poukazom na vyššie uvedené, a úspešnej odporkyni trovy konania nepriznal a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.“

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporkyňa namietajúc, že navrhovateľ v konaní neprodukoval žiadne dôkazy o tom, že by sa nachádzal v hmotnej núdzi.

Prvostupňový súd sa nezaoberal, či navrhovateľ uplatnil dôkazy pri prvom úkone ani nezohľadnil jeho správanie počas celého konania. Navrhovateľ sám svojím nedôvodným a neprimeraným nárokom na priznanie 500 Eur mesačne determinoval výšku náhrady odmeny právneho zástupcu. Navrhovateľ vedel, že odporkyňa vzhľadom na práceneschopnosť a nemajetnosť nebude nikdy spôsobilá požadovanú sumu uhradiť. Odporkyňa si uplatňuje len časť náhrady trov právneho zastúpenia. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a priznal jej náhradu trov konania.

Navrhovateľ považoval podané odvolanie za nedôvodné. Navrhol napadnuté uznesenie ako správne potvrdiť.

Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) preskúmal uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 O.s.p. a zistil, že uznesenie je vecne správne.

Ustanovenia § 142 až § 150 O.s.p. upravujú predpoklady, za splnenia ktorých majú účastníci konania (alebo tretie osoby) právo na náhradu trov konania, ktoré vynaložili.

Aplikácia ustanovenia § 150 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobné a iné pomery všetkých účastníkov konania, a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi a aby neodporovalo dobrým mravom.

Ustanovenie § 150 O.s.p. nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 150 O.s.p. preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

V sporovom konaní (ako je tomu nepochybne v danom prípade konania) sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci. Len výnimočne nemusí súd úspešnému účastníkovi priznať náhradu trov konania. Môže tak urobiť podľa ustanovenia § 150 O.s.p., podľa ktorého ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Zo slovného znenia uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 150 O.s.p. preto nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnému účastníkovi konania; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie § 150 O.s.p. sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod.

Zákon explicitne nevypočítava, ktoré okolnosti sú relevantné do takej miery, že môžu predstavovať dôvod na nepriznanie náhrady trov konania. Judikatúra považuje za nepostačujúci na aplikáciu § 150 O. s. p. len všeobecný záver hodnotiaci dopad rozhodnutia o určitom druhu nároku (porov. R 34/1982, R 23/1989).

Rozhodujúcim pre potreby rozhodovania o náhrade trov konania bude preto zistenie, či možno od odporkyne, ktorá má nárok na náhradu trov konania (§ 142 ods. 1 O.s.p.), spravodlivo žiadať, aby si náklady vzniknuté v súvislosti s predmetným konaním hradila sama.

Relevantnou skutočnosťou v predmetnej veci je, že navrhovateľ bol nútený podať návrh na určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, aby mu bola priznaná dávka v hmotnej núdzi. Navrhovateľ poberal dávku v hmotnej núdzi od júla/augusta 2012 do januára 2013. Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou zo dňa 11.2.2013 bola navrhovateľovi odňatá a zastavená výplata preddavkovo poskytovanej dávky a príspevkov v sume 118,30 Eur od 1.1.2013.

Na druhej strane ako vyplýva z rozsudku, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý, v čase podania návrhu odporkyňa poberala nemocenskú dávku vo výške 622 Eur. Jej majetkové pomery boli preto podstatne priaznivejšie ako majetkové pomery na strane navrhovateľa.

Odvolací súd zohľadňujúc majetkové, sociálne pomery oboch účastníkov konania a nevyhnutnosť podania návrhu na súd s cieľom splnenia predpokladov na priznanie dávky v hmotnej núdzi dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového súdu je vecne správne. V podanom odvolaní odporkyňa nespochybnila veľmi nepriaznivú majetkovú situáciu na strane navrhovateľa.

Vyššie uvedené skutočnosti i podľa názoru odvolacieho dôvodu sú dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania. Aplikácia ust. § 150 ods. 1 O.s.p. bola preto dôvodná.

Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva. Žalovaná bola v odvolacom konaní neúspešná a navrhovateľovi trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.